

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

Lublin, dnia 23 marca 2026 r.

Poz. 1592

WOJEWODA LUBELSKI

PN-II.4131.76.2026

Lublin, dnia 20 marca 2026 r.

ROZSTRZYGNIECIE NADZORCZE

stwierdzające nieważność uchwały Nr XXI/118/2026 Rady Gminy Biszczka z dnia 4 marca 2026 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania, w części obejmującej jej § 3 ust. 1

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 i 1436)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr XXI/118/2026 Rady Gminy Biszczka z dnia 4 marca 2026 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania, w części obejmującej jej § 3 ust. 1.

Uzasadnienie

Uchwała Nr XXI/118/2026 została doręczona organowi nadzoru w dniu 10 marca 2026 r.

Przedmiotową uchwałę Rada Gminy Biszczka podjęła na podstawie m.in. art. 50 ust. 6 i ust. 6a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214, ze zm.).

Zgodnie z art. 50 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej, rada gminy określa, w drodze uchwały, szczególne warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczególne warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania.

W myśl art. 50 ust. 6a ww. ustawy, w przypadku organizowania przez gminę usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich rada gminy w uchwale, o której mowa w ust. 6, określa także szczególne warunki przyznawania usług sąsiedzkich, wymiar i zakres usług sąsiedzkich oraz sposób rozliczania wykonywania takich usług.

Uchwała podjęta na podstawie wyżej wskazanych przepisów jest aktem prawa miejscowego, co oznacza, że obowiązują ją rygory przewidziane dla aktów normatywnych, obowiązujących na obszarze działania organów, które je ustanowiły.

Posłużenie się przez ustawodawcę w art. 50 ust. 6 i ust. 6a ww. ustawy zwrotem: "określa" należy rozumieć w ten sposób, że w podjętej uchwale obligatoryjnie zamieszczone muszą zostać postanowienia odnoszące się do wszystkich kwestii wymienionych w upoważnieniu ustawowym określonym w tych przepisach. Jednocześnie organ stanowiący nie może obowiązkowo tego ani pominąć, ani przerzucić na inny podmiot, jest bowiem zobowiązany do wyczerpania zakresu upoważnienia ustawowego, na podstawie którego podejmuje uchwałę, w kwestiach uznanych przez ustawodawcę za istotne.

W § 3 ust. 1 uchwały Rada postanowiła, że *usługi opiekuńcze w formie usług sąsiedzkich będą świadczone przez osoby wskazane w art. 50 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej.*

W ocenie organu nadzoru powyższa regulacja wykracza poza zakres upoważnienia wynikającego z art. 50 ust. 6 i 6a ustawy o pomocy społecznej.

Kwestie dotyczące osób uprawnionych do wykonywania usług sąsiedzkich reguluje ustawa o pomocy społecznej.

Zgodnie z art. 50 ust. 4a ustawy o pomocy społecznej, osobą wykonującą usługi sąsiedzkie może być osoba, która:

- 1) jest pełnoletnia;
- 2) nie jest członkiem rodziny osoby, na rzecz której są świadczone usługi sąsiedzkie;
- 3) nie jest oddzielnie zamieszkującym małżonkiem, wstępnym ani zstępnym osoby, na rzecz której są świadczone usługi sąsiedzkie;
- 4) złożyła organizatorowi usług sąsiedzkich oświadczenie o zdolności pod względem psychofizycznym do świadczenia takich usług;
- 5) zamieszkuje w najbliższej okolicy osoby, na rzecz której są świadczone usługi sąsiedzkie;
- 6) ukończyła szkolenie z zakresu udzielania pierwszej pomocy;
- 7) została zaakceptowana przez osobę, na rzecz której są świadczone usługi sąsiedzkie;
- 8) została zaakceptowana przez organizatora usług sąsiedzkich.

Wobec tego należy stwierdzić, iż wskazana regulacja uchwały stanowi przekroczenie upoważnienia z art. 50 ust. 6 i 6a ustawy o pomocy społecznej.

W uzasadnieniu do projektu ustawy zmieniającej ustawę o pomocy społecznej wskazano, że: *„Tak jak przy pozostałych zadaniach gmina będzie mogła zdecydować, czy organizując na swoim terenie usługę sąsiedzką będzie korzystać z możliwości jej zlecenia organizacjom społecznym. (...) W zależności od indywidualnych potrzeb i możliwości będzie decydować też o formie podejmowania współpracy z opiekunami-sąsiadami (w większości przypadków podstawą takiej współpracy będzie umowa zlecenia). (...) Świadczenie usług opiekuńczych przez osoby z najbliższego otoczenia osoby wymagającej wsparcia zagwarantuje także większą elastyczność udzielanej pomocy, która nie musi być ograniczona konkretnymi dniami i godzinami, a może być świadczona adekwatnie do zaistniałych potrzeb. (...) Proponowana regulacja przewiduje także, że osoba świadcząca usługę sąsiedzką ma zostać zaakceptowana przez beneficjenta tej usługi, co docelowo ma usprawnić świadczenie tego rodzaju wsparcia, jednak nie oznacza to bezwzględnej konieczności "zatrudnienia" osoby wskazanej przez beneficjenta tej formy pomocy. Osoba wykonująca usługi sąsiedzkie musi zostać również zaakceptowana przez organizatora usług sąsiedzkich. Mając na uwadze, iż usługi sąsiedzkie są specyficzną formą wsparcia opartą na relacjach i więziach międzyludzkich, to projektowana regulacja ma na celu uniknięcie sytuacji, w której posiadający doświadczenie organizator usługi miałby wziąć odpowiedzialność za świadczenie usług przez osobę wskazaną przez osobę korzystającą z tej formy wsparcia, co do której kompetencji posiada wątpliwości. Jednocześnie osoba korzystająca może nie zgodzić się, aby wskazana przez organizatora usług osoba świadczyła usługi na jej rzecz. W praktyce proponowana regulacja oznacza wyrażenie zgody na świadczenie usług przez konkretną osobę przez obie ze stron.”*

Jednocześnie ustawodawca nie wyklucza realizowania usług sąsiedzkich przez osoby wskazane w art. 50 ust. 4 ww. ustawy, czyli osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

Tymczasem regulacja § 3 ust. 1 uchwały stanowi zawężenie regulacji ustawowej, gdyż wyłącza świadczenie usług sąsiedzkich przez osoby określone w art. 50 ust. 4a, pozbawiając jednocześnie osoby uprawnione możliwości akceptacji osoby świadczącej usługę sąsiedzką, co wypacza sens wprowadzonych przepisów.

Organy władzy publicznej, zgodnie z art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, działają w granicach i na podstawie prawa. Oznacza to, iż każda norma kompetencyjna musi być tak realizowana, aby nie naruszała innych przepisów ustawy. Zakres upoważnienia musi być zawsze ustalany przez pryzmat zasad demokratycznego państwa prawnego, działania w granicach i na podstawie prawa oraz innych przepisów regulujących daną dziedzinę.

Realizacja przez organ stanowiący określonej normy kompetencyjnej musi ściśle uwzględniać wytyczne zawarte w upoważnieniu ustawowym. Odstąpienie od tej zasady narusza związek formalny i materialny pomiędzy aktem wykonawczym a ustawą, co stanowi istotne naruszenia prawa.

W tym stanie rzeczy, stwierdzenie nieważności uchwały Nr XXI/118/2026, we wskazanym zakresie, jest uzasadnione.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie, złożona za moim pośrednictwem, w terminie 30 dni od daty jego doręczenia.

Wojewoda Lubelski

Krzysztof Komorski

Otrzymują:

- 1) Wójt Gminy Biszczka
- 2) Przewodniczący Rady Gminy Biszczka